Nagyatádi Horváth Tamás

Agapé

– Ezeknek az embereknek holnaptól nem lesz nevük! – Ahogy ebéd után mindig ez volt az utolsó, amit csinál, úgy kivitte a teraszra most is a terítőt, hogy lerázza a morzsát róla.

Habár éhes épp nem volt már, de érezte, hogy kíván még valamit. Nézte a könnyű morzsákat, és gondolatban egy lakoma hosszú, terített asztalát látta. Rázta a fejét, ahogy rázta a terítőt, és gondolatban a vendégeket sorolta. Érezte fogai között a hús roppanását, és rázta a fejét. Érezte nyelvén a saláta levét, de csak rázta a fejét. Érezte a friss gyümölcsök fröccsenő zamatát, de nem tudott mást, mint rázni a fejét.

A király behívta inkább megint az utcáról a beteg, hajléktalan koldusokat, akik magukat degeszre tömve távoztak, de nem hitték, hogy valami náluk nagyobbnak a részeseivé váltak volna. Most egyedül ült, és arra gondolt, hogy jobb lenne felgyújtani szeretett városát, és a kertek irányába távozni. Végignézett a falakon, amelyeket ő emeltetett… Végiggondolt az ellenségeken, akiket hosszú élete során a falak alól ugyan elűzött, de rafinált cselük ellen védtelen maradt.

– Hát miféle király az ilyen? – Vállán kapával indult a temetőbe, hogy kigazolja a gazdátlan sírokat. Belerúgott egy őt követő kutyába, de az fel sem vakkantva ment utána tovább. A király és mögötte egyre több kutya… Egyszer majd feltalálnak egy hatalmas gépet, amelyik óvatosan kiássa a holtakat, és annyira élővé teszi őket, hogy amíg kedvenc gondolatukról nem kérdezik őket, nem is tudhatja meg senki róluk, hogy halottak. Díszlet és díszlet között alig van különbség…

Talán addigra már mind a föld alatt fogunk élni. Talán pont ugyanazzal az elbeszélhetetlen várakozással, mint most, csak addigra az egész történet még kibogozhatatlanabb lesz. Felnézel a Napra, és nem érzel hálát. Beletúrsz szélfújta hajadba, és nem érzel hálát. Érzed a lombok zöldjének szárnyas nehezét bőrödön, és nem érzel hálát. Felnevetsz, amikor kérdezed az embereket, de nem tudják az igazi nevüket, a homlokukra írt nevüket…

NAGYATÁDI HORVÁTH TAMÁS (1974) költő. Okleveles agrármérnök, informatikus. Zámolyon él, Székesfehérváron rendszeradminisztrátorként dolgozik.

Tabula rasa

Az ember fent ült a horhó felett, még nem a dombháton, de már ott, ahol a hirtelen lejtő ívbe kezdett hajlani. Persze abban, hogy embernek lehetne őt biztosan mondani, vagy afféle vándornak egyáltalán, sokan kételkedtek utóbb, akik csak annyit láttak belőle, ahogy ott ült a földön.

A fák között pontosan egy olyan megnyílásban foglalt helyet, ahonnan rálátása volt a mélyben kanyarodó vízmosásra és a vele párhuzamosan, de méterekkel felette futó régi kövesútra. A helyet, ahova megannyiszor kiült, akár napokra is a semmitmondó, zaklatott hétköznapok után, nem takarta semmi az úton közlekedők elől. Csak épp nem járt arra már régen senki, pláne nem azon fürkésző kíváncsiak közül, akikből esetleg érdeklődést váltott volna ki a látványa.

Hiszen ugyan ki utazna egy alig járható erdei úton, amikor van egyenesre gyalult betonút a közeli városkából a távolabbi települések felé? Hosszabb valamivel, de gyorsabb és kényelmesebb… És mégis, aznap, amikor az ember tudta, hogy valami történik világszerte, már reggeltől kisebb csoportok vették arra az útjukat. Zajongva közeledtek zsákokkal, kézikocsikkal, átkozódva, az önsajnálat emésztő, égető hangulatával, mintha a világon nagyobb probléma az övékénél már be nem következhetne.

Fának vetett háttal, egykedvűen nézte a filmjelenetbe illően, rendezetlenül vonulókat, és azon gondolkozott, hogy miként mosódik egy-egy rendezett élet megfogalmazott célja céltalansággá, miként lesz a céltalanságból reményvesztettség, a reményvesztettségből harag, a kisebb-nagyobb haragok indulatözöne pedig miként oldódik fel és végződik egy tömény embertelenségben? Számára nem volt ebben semmi újdonság és meglepő, hanem ha nem értett valamit, az az volt, hogy miért vak szinte kivétel nélkül mindenki erre, és hogy miért olyan kevesen képesek csak ez a láncolatot megszakítani…

A sokadik veszekedő és gorombáskodó csoportból végül valaki kiszúrta gondtalan semmittevését. Még egymással kiabáltak, de egyikük, egy hátizsák alatt görnyedő alak már őt bámulta. Nem értette fentről pontosan a szavakat, de látta, amikor amaz heves felfelé mutogatással egybekötve róla kezdett beszélni, majd ledobva zsákját felé indult. Érezte a nagydarab, nehézkesen mozgó emberből áradó beérett és akár ölni kész gyűlöletet, de nem mozdult. Nézték, mintha bárány és mészáros néznék egymást.

A felfelé igyekvő arca eltorzult, lélegzete rendezetlenül hörgött és sípolt, de úgy érezte, hogy most bosszút állhat a kezdődő világvége miatt valakin, talán még időben ahhoz, hogy az, mint egy rémálom, szertefoszoljék, és eltűnjön értelme sötét horizontjáról. Ez erőt adott neki a mászáshoz. Aztán megbotlott egyszer és még egyszer, hasra esett és felállt és mászott. Megint elesett, de már

csak négykézláb mászott. Végül így, négykézláb kapaszkodva, kúszva ért a még mindig nyugodtan, fának támasztott derékkal ülő ember elé.

Összeszedte magát, és felállt előtte, de kezében az ütéshez, lábában a rúgáshoz nem volt elég erő. Szóláshoz sem volt ereje, csak nézett lefelé rá, aztán maga mögé az útra. Ekkor a földön ülő szemlélő, akiről úgy tűnt, mintha kész volna az egész életet ott tölteni, szótlanul egy laposüveget húzott elő mellényzsebéből. Belekortyolt, bólintott és vendége felé nyújtotta. Miután amaz némi hezitálás után elfogadta és meghúzta, fennsőbsége tudatában csak ledobta a fa törzse mellé.

Állt még egy darabig, aztán ahogy lélegzése lassan rendezetté vált, biccentett, megfordult, és elindult lefelé az úton már nem veszekedő, de őket bámuló társaság felé…

Esős május

Megmutatja a föld, hogy miféle magjai vannak még…

Meg-megbontja az avar felső részét, és hideg-meleg gondolatokba öltözik a szél. Áttetsző függönye lobog, és csörömpölve verődik az elfeküdt ágaknak. Gombák isznak az elfolyó erek vizéből, és rovarok. Csírák sóhajtoznak, hogy ez a május nem az, amit a virágok ígértek egy éve, száz éve, ezer éve…
Pedig az ég rózsaszín alja kezdettől fogva ilyen volt májusi estéken, akár látta ember, akár nem. A túlélés a halállal kezdődik… Az előbb még nem volt ott senki, de most egy férfi és egy nő ölelik egymást az erdő boltozódó álmai alatt. Szorosan ölelik egymást, hogy semmi félnivalójuk ne legyen, de a fák és mókusok, a bokrok és őzek álmait bőrük alá mossa az eső.

Mi a világ vagyunk, ma eső és lélek, holnap vagy jövőre föld, fájdalom és gyönyörűség, aztán tűz és szellem. Lassan veszik el bennünk a felénk áradó emberek tömege, hogy semmiségre tanítsanak minket, a mérlegre tett létezés kitartott időtlenségére. Arcok és mozdulatok oldódnak fel a zuhogó esőben. Görcs és merevség póz oldódik a legtitkosabb alsó körökben, ahogy egyre mélyebbre csorog a víz. Nincs mit tenni…

Egy férfi és egy nő ölelik egymást, szívükben eltűnt a világ, úgy fénylenek az űr sötétjén. Egy lényükben felszívódott minden élet. A cirkuszi sátor erős ponyváját csapkodja felettük a víz, meddig bírja még? A bohóc a körmét rágja, a kötéltáncos a köldökét nézi, arcuk éle régi mutatványok árnyékának tűnik… Vadak legszelídebb álma ez az esőt doboló május.

Trivia

Dettinek, feleségemnek

„Neked örökké nevetned kell, mert az ad erőt mindannyiónknak."

Végtelen egyedüllétében a kislány nem tudta, hogy amitől fél, azt álmodja-e, vagy ébren éli át, de nem sietett senki a segítségére ahhoz, hogy ezt ne magának kelljen eldöntenie. Néha könnyezni kezdett, és olyankor elhatározta, hogy lesz, ami lesz, körbenéz. De amit biztosan tudott, az mindössze annyi volt, hogy nagyon fáj a nem kis erőfeszítéssel leszorítva tartott szeme.

Valami a hátát is nyomta, és úgy érezte, hogy ruhája teljesen átázott. Valami néha verődve, ütődve hozzádörgölőzött, ami habár önmagában rémisztő volt, de mégis, így az egyetlen megnyugtató a helyzetében. Az időnként feltámadó szél esőt permetezett rá, de többnyire csak a fagyos, világvégi huzatot érezte. Ez most nagyon nem az a ruhásszekrény – gondolta. Ha a rémülete nem nyomott volna el minden mást, akkor észrevette volna a hidegtől szűnni nem akaró vacogását, pedig néha az volt az érzése, mintha valahol a közelében tűz égne.

„Nem sokat tudok, de ragaszkodom ahhoz, hogy ne kelljen megadással felnőnöd ebben az átkozott korban."

A tűz valóban ott lángolt tőle nem messze. Varázslatosan, mert a hol szemerkélő, hol ráerősítő eső nem oltotta ki. Csukott szemmel mégis inkább arra gondolt, hogy ha az a valami újra a vállához, oldalához ér, azt kapja el előbb. Abban a helyzetben nem érezte képesnek magát arra, hogy eshetőségeket fontolgasson, hanem a dolog következő érintésére egyszerűen csak utánakapott. Megfogta, szorította, magához húzta és átölelte.

Ekkor résnyire nyitotta a szemét. Valami rúdra feltűzött, zászlószerűen lógó szőrme volt az. Körbenézve a tüzet is látta, a lángokon hagyta pihenni kismadár tekintetét. A táncoló lángok egy elmosódó fényű, bizalmatlan, buta szempár tompa ragyogásának tetszettek. Még a tüzet nézve rántott egyet a szőrmén, talán azt próbálva, megtartja-e. Aztán a tüzet bámulva lassan felállt, és úgy maradt.

„Az összeomlás határán, ahol élned kell, majd néha megérzed, hogy mindenek dacára van választásod."

A még nem igazán kifinomult időérzéke már régebben elhagyta, de most úgy érezte, hogy félelme ellenére legalább a bizonytalansága enyhül. Meredten nézte a tűz táncát, és egy nyüszögő hangot vélt hallani maga mellett. Dühös volt magára, hogy a félelem nem hagyta gondolkozni, viszont annak mégis örült, hogy az akaratát vezeti valami. Hirtelen elhatározással körbenézett, és amit látni vélt, az mind csak a semmiből egy pillanattal előbb felbukkant akaratát erősítette.

Egy hatalmas, hosszú szőrű, fekete kutya ült néhány lépésre tőle, a tűz fénykörének határán. Egy út hármas elágazása mentén állt, mögötte egy ember magasságú kőhalom volt, ami percekkel előbb még a hátát nyomta. A tűz az út

túloldalán lobogott, egy hasonló kőrakás mellett. Vele szemközt, távolabb, mint a kutya, már bent a sötétben néhány fáklya fényét látta. A kutya, őt talán észre sem véve, a közeledő fáklyákat nézte. Nyüszörgése néha alig hallható szűkölléssé vált. Amilyen nagy jószág volt, annyira félt…

„Menny és pokol határán egyedül az akarat képes szilárdan megállni, de az egyenesben tartásához embernek kell lenned."

Kis félelem és nagy félelem aztán egymásra találtak. A kutya odasompolygott, és hozzábújt a kislányhoz, remegésükben eggyé válva nézték a közeledő boszorkányokat. A világnak, egy szégyenletes jólétért cserébe, adóként gyűjtik be a kárhozat hívására természetüktől süket lelkeket. Tudták, hogy nincs olyan áldozat, amely feloldozná sóvárgásukat, de fáklyájukban így legalább örökké éghet az irigység olaja. Örökké úttalan utakon tartva őket…

Ekkor a kereszteződés felé, az utak mindhárom irányából valakik feléjük közeledtek. Nem lehetett látni, hogy sietnek-e, vagy csak sétálnak, talán ringó, ütemtelenül táncos járásuk miatt. Mégis hamar odaértek, és miután egymást körbeölelve üdvözölték, mintha csak egyek lennének, intettek a kutyának. A kutya úrnője, Perszész lánya, Zeusz kegyeltje felé indult, oldalán a nyakába kapaszkodó kislánnyal.

„Neked örökké nevetned kell, mert az ad erőt mindannyiónknak."

Elállt a szél, az eső, és baglyok repültek elő a sötétből. Csillagfényessé vált az ég, és a tűz fényén már láthatóvá váltak az egymáshoz láncolt, Istennőjük felé sóhajtozva közeledő boszorkányok. Nekik mindig csak annyi jut, hogy örök életükben egyre-másra eltévesszék a történet végét.

Haldoklás élete

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! Sokan mocskos kis féregnek, parazitának hívnak, de ha beköltöztem hozzád és megismersz, látni fogod, hogy ez nem igaz… Látni fogod, már ha most hallasz engem. Hallasz? Hallasz? Hallasz?

Köszöntsd hajlékodban, aki tiszteletét teszi nálad, aki eljött hozzád!

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! Legyünk cimborák, ha beköltöztem hozzád, megismersz majd. Pontosabban én megismerlek téged, és lehet, hogy aztán kölcsönösen megismerjük egymást. Nekem nincs titkom… Neked van? Úgysem marad meg titoknak.

Köszöntsd hajlékodban, aki megszólít, de gyújts erős fényt, hogy pincezúg homályba ne maradjon.

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! Tökéletes társnak mondanak, észrevehetetlennek… Az igazsághoz hozzátartozik persze, hogy jobbára csak azok, akik

ragaszkodnak a maguk alakította lakályos ketrecükhöz. De gondolhatod, nekem ez mindegy, csak legyen tető a fejem fölött! Szeretném aztán, ha visszaszólnál! Mindegy, mit… Sokan vagytok, akikben minden éhséget őriznünk és sokasítanunk kell. Egyedül mi segítünk rajtatok, de ehhez az kell, hogy tényleg meghalljatok, aztán meghallgassatok minket. Te meghallj engem…

Templom a test, de rejtekén az oltárt minden lélegzettel újra kell szentelni…

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! Legyünk cimborák, és nem bánod meg! Nézz körbe odakint! Személyesen járultam hozzá mindenhez, amitől a világ ma az, aminek ismered… Akarod idebent is ezt a szikrázó csillogást? Velem a jókedv, de ha elűznél, valamiért mégis, beleőszülsz, mire kitakarítod a fájdalmat, amit magam mögött hagyok neked. Persze, egy világért sem fenyegetlek… Egyszerűen csak azt akarom, hogy jól érezd magad!

Elhagyott templom a test, csak megszokásból kel fel és indul reggelente.

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! Írhatnánk valamiféle szerződést, ha végül befogadsz. Úgy mérgezlek, mint ahogy más életet ad, cserébe te sosem szólítasz a nevemen. Erős leszel, kemény, ellenállhatatlan, lenyűgöző és megkerülhetetlen, de nem mondod el sosem, hogy Haldoklás lakik benned. Kordában tartom a lakásért cserében a nyűgeidet, életerővé formázom tested fájdalmait, de bárki kérdezné, Haldoklásnak hírét sem hallottad. Persze tudom, hogy képtelen is lennél mást válaszolni, mert ha hallasz is végül, nem hiszed el, hogy az lehetek, akinek mondom magam. Ezért bízok meg bennetek, akiknek homlokán ott látom az éhség makacs jelét.

Itt lassú, mámoros szerektől való kimúlást választ halálneméül minden elítélt.

– Szia, Lélek, Haldoklás vagyok! És ezt most mondtam el utoljára… Nászágyunkra hívlak, és nálam emberibb haldoklást nemzek veled emlékeztetőül, mert nekem, ha gyengeségből is, de nem válaszoltál. Kicsinységed mintájára kis csírákként rügyeznek majd beleidben, izmaidban, csontjaidban, és kúszva töltik be a tereket, hogy ha közös hitünk ellenében a kételkedés fel is ébred benned, képtelen legyél más mércét találni. Öröm volt betérni hozzád, de sietek, mert kint a téren még rengetegen vannak, hozzád hasonló, szép halálban bizakodó senkik…

Álmomban kívülről láttam, de nem ismertem meg magam…